

KS. FRANCISZEK GRENIUK

KRONIKA SEKCJI TEOLOGII MORALNEJ KUL ZA ROK 1989/90

I. Studenci: na rok akademicki 1990/91 przyjęto na sekcję teologii moralnej (kurs wyższy Wydziału Teologicznego KUL) trzy osoby (dwóch księży i jedną siostrę zakonną).

II. Prace dyplomowe napisały i odpowiednie stopnie uzyskały następujące osoby:

A. Praca habilitacyjna

W dniu 13 X 1989 r. odbyło się przed Radą Wydziału Teologicznego KUL kolokwium habilitacyjne ks. dra Jana Kazimierza Nagórnego, adiunkta przy katedrze historii teologii moralnej, kapłana diecezji lubelskiej, pracownika sekcji od 1979 r. Recenzentami byli: ks. prof. dr hab. H. Juros i ks. prof. dr hab. J. Łach – obydwaj z ATK w Warszawie – oraz opiekun przewodu habilitacyjnego ks. doc. dr hab. F. Greniuk z KUL-u. Podstawą przewodu był dorobek naukowo-dydaktyczny ks. J. Nagórnego oraz rozprawa pt. *Teologiczna interpretacja moralności Nowego Przymierza* (Lublin 1989 ss. 511).

W rozprawie ks. J. Nagórny przedstawił wyniki swych badań nad podstawowymi założeniami moralności objawionej. Realizując soborowe wezwanie do ubiblijnienia teologii moralnej, wybrał ideę Nowego Przymierza jako zasadę hermeneutyczną pozwalającą na biblijne ujmowanie całości życia moralnego człowieka. Dla zajmujących się teologią moralną szczególnie cenne są rozważania na temat miejsca Pisma św. w teologii moralnej, sprawa ta bowiem decyduje o statusie metodologicznym tej dyscypliny. W dalszej części zaprezentował ideę wiodącą swej koncepcji, a mianowicie ideę Nowego Przymierza i odpowiadającą jej etykę. Moralność Nowego Przymierza ma ze swej strony teologiczny charakter powinnościowy, ponieważ w ostatecznym wymiarze jest realizacją fundamentalnego zobowiązania, jakim jest nowe przykazanie miłości, domagające się nawrócenia i pójścia za Jezusem, czyli naśladowania Go.

Uchwała Senatu KUL o nadaniu ks. dr. J. Nagórnemu stopnia doktora habilitowanego z dn. 6 XI 1989 r. została zatwierdzona przez Centralną Komisję Kwalifikacyjną przy Ministerstwie Szkolnictwa Wyższego 24 IX 1990 r.

B. Prace doktorskie

1. Ks. mgr Józef Turkiel, kapłan diecezji koszalińsko-kołobrzesckiej, na wniosek Komisji Rady Wydziału Teologicznego KUL z dn. 11 I 1990 r. uzyskał doktorat z teologii moralnej na podstawie rozprawy pt. *Argumentacja biblijna u polskich teologów moralistów XVII wieku* (Lublin 1989 ss. 288 - mps). Publiczna obrona rozprawy odbyła się przed komisją w składzie: prof. H. Langkammer OFM - przewodniczący, ks. prof. S. Rosik z KUL-u i ks. doc. A. Marcol z ATK - recenzenci, ks. doc. F. Greniuk - promotor, oraz przy obecności innych członków tejże komisji.

Kolejna z szeregu innych rozpraw doktorskich, powstałych przy katedrze historii teologii moralnej, podejmuje problem z zakresu dziejów metodologii tejże dyscypliny. Ks. dr J. Turkiel ukazał sposób argumentowania, opierając się na danych biblijnych polskich teologów moralistów XVII wieku. W rozdziale pierwszym, jak gdyby wprowadzającym, ukazał teologię moralną w XVII w. - zachodnią i polską. W ramach tej ostatniej teologiczną szkołę krakowską, dominikańską i jezuicką. W dwóch kolejnych rozdziałach omówił, na podstawie bardzo szczegółowych dokumentacji źródłowych, powoływanie się na Pismo św. Starego i Nowego Testamentu oraz ukazał, jak odnośni moralisci staropolscy traktowali Biblię jako źródło treści moralnych. Korzystanie z pracy ułatwiają indeksy - osobowy i rzeczowy. W ostatecznej konkluzji Autor doszedł do przekonania, że argumentacja biblijna wymienionych w rozprawie moralistów nie była najmocniejszą stroną tych dzieł.

2. Ks. mgr Wojciech Gruba, kapłan diecezji pelplińskiej, na wniosek Komisji Rady Wydziału Teologicznego KUL z dn. 31 V 1990 r. uzyskał doktorat z teologii moralnej na podstawie rozprawy pt. *Agathopoiia w pismach Klemensa Aleksandryjskiego* (Lublin 1990 ss. 264 - mps). Publiczna rozprawa - pod nieobecność chorego promotora ks. doc. F. Greniuka - odbyła się przed komisją w składzie: prof. H. Langkammer OFM - przewodniczący, ks. doc. A. Marcol z ATK i ks. doc. F. Drączkowski z KUL-u recenzenci, oraz przy obecności innych członków tejże komisji.

Soborowy nakaz powrotu do źródeł teologicznych, obowiązujący także teologię moralną, zaowocował wzrostem zainteresowania nie tylko etyką biblijną, ale także refleksją teologicznomoralną świadków Tradycji. Owocem takiego zainteresowania jest omawiana rozprawa ks. W. Gruby poświęcona bardzo ciekawemu problemowi w nauczaniu Klemensa Aleksandryjskiego, a mianowicie problemowi powinności czynienia dobrze. Na podstawie gruntownej analizy, także materiału porównawczego, Autor wnikliwie przedstawił Klemensową motywację czynienia dobrze, opierającą się na związkach z *agape* z jednej strony, z drugiej zaś z ideałem greckiej *kalokagathiji*, *homoiosis Theo* i arystotelesowsko-stoicką zasadą *mezotes*. Wywody autora są bardzo przekonujące, oparte na gruntownej analizie słownej i treściowej dzieł Klemensa, przedstawione w logicznie uporządkowanej strukturze oraz odpowiednio udokumentowane.

C. Prace magisterskie

a) Pod kierunkiem ks. doc. F. Greniuka:

1. Buk P. – Rozbite rodziny i obowiązki moralne społeczeństwa wobec ich potomstwa w świetle nauki Soboru Watykańskiego II i późniejszych publikacji katolickich.

2. Chowanec R. – Wychowanie do celibatu w świetle dokumentów Stolicy Apostolskiej od Piusa XII do Pawła VI.
3. Kaczor A. – Aretologia chrześcijańska w kazaniach przygodnych biskupa J. S. Pelczara.
4. Oberc R. – Zagadnienie miłości ojczyzny w pismach i działalności sługi Bożego księdza Bronisława Markiewicza.
5. Partyka F. – Ubóstwo zakonne w pismach błogosławionego Honorata Koźmińskiego.
6. Partyka K. – Zadania rodziny chrześcijańskiej w nauczaniu Jana Pawła II podczas pielgrzymek do Polski.
7. Saczek L. – Problematyka moralna w pismach Walerego Wielogłowskiego.
8. Szmyd W. – Obrona dzieci nie narodzonych w listach pasterskich Episkopatu i biskupów polskich 1956-1989 w świetle ogólnej nauki Kościoła.
9. Waliszko G. – Zagadnienie miłości ojczyzny w twórczości kaznodziejskiej bpa Władysława Bandurskiego.

b) Pod kierunkiem ks. dr. S. Mojka:

1. Andruch M. – Niektóre zagrożenia życia moralnego małżeństwa i rodziny w świetle Listów pasterskich Episkopatu Polski za lata 1945-1981.
2. Lempaszak T. – Rady ewangeliczne według błogosławionego arcybiskupa Jerzego Matulewicza.

c) Pod kierunkiem ks. dr. hab. I. Mroczkowskiego:

1. Filipski S. – Etyka lekarska w ujęciu współczesnych polskich etyków świeckich.
2. Maciejewski Z. P. – Teologicznomoralne podstawy krucjaty wyzwolenia człowieka w ujęciu ks. Franciszka Blachnickiego.

d) Pod kierunkiem ks. dr. hab. J. Nagórnego

1. Bałemba J. SDB – Wspólnotowe aspekty sakramentu pokuty w świetle nauczania Kościoła od Soboru Watykańskiego II.
2. Błaszczak B. – Cnoty teologalne w życiu i nauczaniu bł. Marii od Pana Jezusa Dobrego Pasterza – Franciszki Siedliskiej.
3. Cichosz M. – Wybrane zagadnienia z etyki zawodu nauczyciela w świetle wypowiedzi Stolicy Apostolskiej.
4. Gapski J. – Znaczenie Ducha Świętego w kształtowaniu sumienia w świetle encykliki Jana Pawła II *Dominum et Vivificantem*.
5. Ledwożyw M. SDB – Postawy moralne lekarza wobec chorego w świetle nauczania Jana Pawła II.
6. Mikołajczuk K. – Życie zawodowe chrześcijan w świetle *Laborem exercens*.
7. Pacewicz B. – Argumentacja etyczna w obronie poczętego życia w świetle deklaracji *De abortu procurato*.
8. Paszek A. SDB – Obrona nie narodzonych w świetle polskich publikacji teologicznych w latach 1974-1989.

9. Pokrywka M. – Wezwanie do męstwa i odwagi w życiu chrześcijan w świetle nauczania Jana Pawła II.
10. Potoczek B. B. – Zbawczy sens cierpienia w życiu i pismach ks. Zygmunta Gorazdowskiego.
11. Rubaj M. – Umieranie i śmierć jako problem etyczno-medyczny.
12. Rudnicki Z. MIC – Powołanie i zadania kobiety w świetle posoborowego nauczania Kościoła.
13. Smerda S. – Etyczno-moralne aspekty współczesnych eksperymentów medycznych na łamach czasopism "Arzt und Christ" (1978-1988).
14. Tomaszko J. – Małżeństwo jako przymierze osób w świetle adhortacji apostołskiej *Familiaris consortio*.
15. Wawrzyniak Z. – Problem sensu i celu życia w nauczaniu Jana Pawła II.
16. Wieczorek A. – Recepcja encykliki *Humanae vitae* w polskiej literaturze teologicznej (1968-1981).
17. Woźniak G. – Koncepcja wychowania seksualnego w podręczniku *Przysposobienie do życia w rodzinie*.
18. Zych J. – Sztuczne poronienie a godność osoby ludzkiej w świetle moralności chrześcijańskiej.

e) Pod kierunkiem ks. prof. S. Rosika:

1. Brodzik K. ks. – Depersonalizujący wpływ narkomanii wśród młodzieży i próba reintegracji moralno-społecznej w świetle współczesnej literatury polskiej.
2. Jabłoński K. ks. – Problem odnowy religijno-moralnej młodzieży polskiej w nauczaniu Jana Pawła II podczas trzech pielgrzymek do Polski.
3. Józwiak S. ks. – Etyczne implikacje teorii dezintegracji pozytywnej K. Dąbrowskiego a proces rozwoju chrześcijańskiej osobowości moralnej.
4. Twarowski K. ks. – Sens moralny pracy w nauczaniu Jana Pawła II.

III. Z życia sekcji

13 X 1989 r. odbyło się kolokwium habilitacyjne ks. dra J. Nagórnego (por. wyżej II A).

22 VI 1990 r. Rada Wydziału, na wniosek sekcji teologii moralnej, powołała ks. dr. hab. A. F. Dziubę na stanowisko docenta przy katedrze historii teologii moralnej.

Ks. doc. F. Greniuk, ks. dr hab. J. Nagórny i ks. dr J. Wróbel – pracownicy sekcji – uczestniczyli w dniach 10-14 IX 1990 r. w Międzynarodowym Kongresie Teologów Moralistów Europy Środkowo-Południowej, który odbył się w Heiligenkreuz k. Wiednia. Obradowano na temat: "Natura - osoba w argumentacji teologiczno-moralnej". Referat pt. *Interpretation der Moral des Neuen Bundes* wygłosił ks. dr hab. J. Nagórny.

Sekcja teologii moralnej zorganizowała w dn. 27-30 III 1990 r. otwarte sympozjum na temat zaangażowania świeckich w świetle adhortacji *Christifideles laici*. Tytuł ogólny sympozjum był następujący: "Wezwanie do uczestnictwa w życiu społecznym". Referaty wygłosili: ks. dr hab. J. Nagórny - *Solidarność i sprzeciw u podstaw uczestnictwa w życiu społecznym*; ks. dr J. Wróbel - *Prymat racji moralnych w życiu politycznym*; ks. doc. F. Greniuk - *Człowiek ośrodkiem życia społeczno-gospodarczego*; ks. dr I. Mroczkowski - *Odpowiedzialność świeckich za odnowę Kościoła w Polsce*.

24 IX 1989 r. ks. doc. F. Greniuk wygłosił w Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie referat pt. *Ks. prof. Władysław Wicher jako historyk teologii moralnej*. Miało to miejsce podczas sympozjum zorganizowanego z okazji 20-lecia śmierci tego wybitnego teologa moralisty ośrodka krakowskiego.

Ks. doc. F. Greniuk, ks. dr hab. J. Nagórny i ks. mgr B. Jurczyk – pracownicy sekcji – wzięli udział w dn. 18 XI 1989 r. w sympozjum pt. "Schowaj miecz. Głos sumienia w sprawie służby wojskowej", które było zorganizowane w Łodzi przez Instytut Franciszkański oraz Wyższe Seminarium Duchowne Ojców Franciszkanów. Referat pt. *Obiekcje sumienia w sprawie służby wojskowej. Ujęcie historyczno-moralne* wygłosił ks. doc. F. Greniuk. Ks. dr hab. J. Nagórny mówił na temat: *Obiekcje sumienia w sprawie służby wojskowej. Ujęcie biblijno-moralne*. Ks. mgr B. Jurczyk odczytał referat ks. prof. S. Rosika na temat: *Służba wojskowa – ujęcie teologiczno-moralne*.

17 V 1990 r. ks. doc. F. Greniuk wygłosił referat pt. *Neotomizm w posoborowej teologii moralnej w ocenie Magisterium Ecclesiae* podczas sympozjum zorganizowanego przez ATK w Warszawie dla uczczenia pracy naukowej ks. prof. J. Pryszmонта.

W roku akad. 1989/90 odbyło się sześć posiedzeń pracowników sekcji poświęconych omawianiu aktualnych spraw dotyczących działalności sekcji.

Pracownicy sekcji przygotowali materiały do opublikowania w "Rocznikach Teologiczno-Kanonicznych" (teologia moralna) na rok 1990.